

## HISTORIA KLASA 4

### I. PRZYGOTOWANIE DO LEKCJI

1. Na lekcję przynoszę: podręcznik (jeden na ławkę), przy wypełnianiu karty pracy każdy uczeń pracuje korzystając z własnego podręcznika, materiały otrzymane od nauczyciela. W zeszytcie wpisuję numer lekcji, datę i wklejam lub wpisuję Nacobezu.
2. Uzupełniam zeszyt i brakujące zadania oraz zapoznaję się z materiałem omawianym na lekcji, jeśli byłem nieobecny w szkole.
3. Korzystam z różnych materiałów, książek, czasopism, stron internetowych.
4. Biorę aktywny udział w lekcji: a) uważnie słucham b) zadaję pytania i odpowiadam c) współpracuję w parze i grupie.

### II. PRZEDMIOTEM OCENY SĄ : 1. wiadomości 2. umiejętności

### III. OCENIE PODLEGAJĄ

1. Odpowiedzi ustne.
2. Prace pisemne: a) sprawdziany/testy b) kartkówki.
3. Zadania domowe – dłuższe zadania domowe ( projekty, referaty, plakaty, prace manualne, szukanie śladów przeszłości i in.) będą oceniane zgodnie z zasadami oceniania kształtującego do podanego Nacobezu.
4. Praca z mapą / tekstem / materiałem źródłowym.
5. Aktywny udział w lekcji ( udzielanie prawidłowych odpowiedzi, uzasadnianie własnego zdania) - pięć „plusów” równa się ocenie bardzo dobrej. „Plusy” nauczyciel odnotowuje w swoim notatniku.
6. Udział w konkursach – laureat lub finalista konkursu szkolnego lub pozaszkolnego.

### IV. PUNKTACJA SPRAWDZIANÓW / KARTKÓWEK

celujący - 100%

bardzo dobry - 90-99%

dobry - 70-89%

dostateczny- 50-69%

dopuszczający- 30-49%

niedostateczny- poniżej 30%

## **V. POPRAWA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH**

- można poprawić każdą ocenę w ustalonym czasie,
- odpowiedź ustna - ocenę poprawiam na następnej lekcji lub w razie nieobecności w czasie ustalonym przez nauczyciela,
- sprawdziany/testy - po zakończonym dziale. Są poprzedzone powtórzeniem zapowiedzianym tydzień wcześniej. Powtórki są przeprowadzane w formie pracy z całą klasą, w grupach, parach lub indywidualnie na punkty: 30 punktów = ocena bardzo dobra. Po sprawdzeniu testy i sprawdziany są omawiane na lekcji.
- kartkówki – wszystkie będą zapowiadane.
- ocenę z odpowiedzi, testu, sprawdzianu, kartkówki poprawia się tylko jeden raz,
- dłuższe zadania domowe (np. projekty) będą poprawiane z użyciem informacji zwrotnej – można poprawiać więcej niż 1 raz,
- zadania w zeszytach ćwiczeń – poprawnie wykonane ( plus lub część plusa), błędnie wykonane (uczeń poprawia podczas sprawdzania zadania na lekcji), brak zadania – wpis jako uwaga negatywna,
- testy, sprawdziany, prace klasowe, kartkówki są obowiązkowe dla wszystkich uczniów. Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie mógł ich pisać z całą klasą, otrzymuje wpis „zero” w dzienniku i pisze je po przyjeździe do szkoły, po uzgodnieniu terminu z nauczycielem. W przypadku niezgłoszenia się w wyznaczonym terminie, uczeń pisze je na najbliższej lekcji, na której jest obecny,
- zadania domowe- w przypadku braku dłuższego zadania uczeń otrzymuje wpis „zero” do dziennika i uwagę negatywną. Nauczyciel wyznacza kolejny termin oddania zadania - jeśli uczeń nie odda pracy, otrzymuje ocenę niedostateczną,
- wszystkie zgromadzone przez ucznia prace pisemne nauczyciel udostępnia rodzicom podczas zebrań, dyżurów i umówionych spotkań indywidualnych,
- na prośbę ucznia odpowiedź ustna będzie uzasadniana,

**VI. ZASADY WYSTAWIANIA OCEN NA OKRES I KONIEC ROKU :** zgodnie ze statutem szkoły i kalendarzem szkoły umieszczonymi na stronie internetowej szkoły.

**VII. INFORMOWANIE RODZICÓW O OSIĄGNIĘCIACH W NAUCE:** dziennik elektroniczny, podczas zebrań i rozmów indywidualnych.

# OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

## Uczeń:

6	<ul style="list-style-type: none"><li>- w pełni opanował wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej,</li><li>- wykorzystuje posiadaną wiedzę w nowych sytuacjach poznawczych,</li><li>- dyskutuje, używając odpowiednich argumentów i pojęć historycznych,</li><li>- poszukuje różnych źródeł informacji i z nich korzysta,</li><li>- rozwija zainteresowania historyczne,</li></ul>
5	<ul style="list-style-type: none"><li>- opanował wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej,</li><li>- swobodnie wypowiada się na temat przyczyn, przebiegu i skutków poznanych wydarzeń historycznych,</li><li>- porównuje ze sobą różne wydarzenia historyczne,</li><li>- korzysta z różnych źródeł informacji - gromadzi, porządkuje i wykorzystuje informacje w nich zawarte,</li><li>- ocenia dokonania postaci historycznych i krótko charakteryzuje epoki historyczne,</li><li>- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty źródłowe,</li><li>- prawidłowo używa pojęć historycznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych,</li><li>- swobodnie korzysta z mapy,</li></ul>
4	<ul style="list-style-type: none"><li>- w większości opanował wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej,</li><li>- prawidłowo posługuje się pojęciami historycznymi,</li><li>- charakteryzuje dokonania ważnych postaci historycznych,</li><li>- opisuje przebieg wydarzeń historycznych, podaje najważniejsze przyczyny i skutki tych wydarzeń,</li><li>- analizuje i interpretuje proste teksty źródłowe,</li><li>- wykonuje ćwiczenia związane z orientacją w czasie (w naszej erze i przed naszą erą),</li><li>- odszukuje informacje na mapie,</li></ul>
3	<ul style="list-style-type: none"><li>- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej,</li><li>- posługuje się podstawowymi pojęciami historycznymi,</li><li>- dostrzega podstawowe związki przyczynowo -skutkowe wydarzeń historycznych,</li><li>- wymienia najważniejsze dokonania ważnych postaci historycznych,</li><li>- rozróżnia podstawowe rodzaje źródeł historycznych, analizuje je i interpretuje,</li><li>- umiejscawia wydarzenia w czasie oraz na mapie,</li></ul>
2	<ul style="list-style-type: none"><li>- opanował konieczne wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej,</li><li>- łączy postać historyczną z ważnym wydarzeniem lub datą roczną,</li></ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- posługuje się najprostszymi pojęciami historycznymi,</li> <li>- wyciąga informacje z najprostszych tekstów źródłowych,</li> <li>- wymienia podstawowe źródła historyczne,</li> <li>- wskazuje na mapie wybrane państwa, regiony,</li> <li>- rysuje oś czasu i zaznacza niektóre daty,</li> <li>- przyporządkowuje datę do wieku,</li> </ul>
<b>1</b>	- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej.

## HISTORIA – SZCZEGÓŁOWY SYSTEM OCENIANIA – KLASA 4

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
<b>DZIAŁ I. ZAPOZNAJ SIĘ Z HISTORIĄ</b>							
1.	<b>Historia... Co to takiego?</b>  <b>Zagadnienia:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• historia jako dzieje,</li> <li>• praca historyka,</li> <li>• epoki w dziejach człowieka.</li> </ul>	Uczeń definiuje pojęcie historia i wymienia, czym zajmuje się historyk.	Uczeń wymienia w kolejności chronologicznej epoki w dziejach człowieka.	Uczeń wyjaśnia, w jakim celu uczy się historii.	Uczeń charakteryzuje wpływ wydarzeń historycznych na teraźniejszość oraz wpływ współczesnych zdarzeń, także z własnego życia, na kształtowanie się przyszłej historii.	Uczeń wskazuje przykładowe wydarzenie historyczne oraz wymienia jego przyczyny i skutki.	III. Refleksja nad historią jako nauką. Uczeń: 1) wyjaśnia, na czym polega praca historyka.
Lekcja dodatkowa.	<b>Poznaj to, co nieznane. Archeologia</b>	Uczeń wymienia, czym zajmuje się archeolog.	Uczeń wyjaśnia, jakimi narzędziami i technikami posługuje się archeolog.	Uczeń wymienia przykłady znalezisk archeologicznych i ocenia ich przydatność dla	Uczeń wyjaśnia znaczenie pracy archeologa dla poznawania przeszłości.	Uczeń dokładnie omawia elementy stanowiska archeologicznego.	Zagadnienia spoza podstawy programowej.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
				poznawania przeszłości.			
2.	<b>Wśród starych ksiąg, obrazów i budowli</b>  <b>Zagadnienia:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• źródła historyczne.</li> </ul>	Uczeń definiuje pojęcia: źródło historyczne, legenda, zabytek.	Uczeń wymienia funkcje muzeum. Dzieli źródła historyczne na pisane i niepisane.	Uczeń wskazuje różne formy poznawania historii (film fabularny, dzieło malarskie). Rozumie znaczenie źródeł historycznych w pracy historyka. Podaje konkretne przykłady źródeł historycznych.	Uczeń odczytuje informacje z ilustracji przedstawiającej źródło niepisane. Wyjaśnia, dlaczego należy chronić źródła historyczne.	Uczeń wymienia przykłady zabytków, które można zobaczyć w skansenie.	III. Refleksja nad historią jako nauką. Uczeń: 3) rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych.
3.	<b>Kiedy to było? Historia zegara i nie tylko...</b>  <b>Zagadnienia:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• chronologia,</li> <li>• tysiąclecie, era, przed naszą erą,</li> <li>• określanie wieku wydarzeń na podstawie daty rocznej (w odniesieniu do naszej ery),</li> <li>• obliczanie czasu, który upłynął między wydarzeniami (z okresu naszej ery).</li> </ul>	Uczeń wymienia różne rodzaje zegarów. Wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii (wiek, tysiąclecie, era).	Uczeń umieszcza wydarzenia na osi czasu. Definiuje pojęcie chronologia. Określa na podstawie daty rocznej wiek i jego połowę (w odniesieniu do naszej ery). Oblicza czas, który upłynął między wydarzeniami z okresu naszej ery.	Uczeń wyjaśnia, w jakim celu i gdzie sporządzono pierwsze kalendarze. Rozumie, jakie znaczenie w poznawaniu i nauce historii ma chronologia.	Uczeń wyjaśnia, dlaczego inaczej liczymy czas w odniesieniu do okresów przed naszą erą i naszej ery. Na podstawie daty rocznej określa wiek (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).	Uczeń na podstawie daty rocznej określa połowę wieku (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).	I. Chronologia historyczna. 2. Posługiwanie się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok. 3. Obliczanie upływu czasu między wydarzeniami historycznymi.  III. Refleksja nad historią jako nauką. Uczeń: 2) wskazuje sposoby mierzenia czasu w historii i posługuje się pojęciami

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
							chronologicznymi.
Lekcja dodatkowa.	<b>Palcem po mapie</b> <b>Zagadnienia:</b> • mapa historyczna, • rodzaje map i planów historycznych.	Uczeń definiuje pojęcia: mapa i plan oraz wskazuje tytuł mapy i legendę mapy.	Uczeń wymienia rodzaje map i planów historycznych. Wskazuje na mapie konkretne miejsca.	Uczeń odróżnia różne rodzaje map historycznych. Wskazuje różnice między mapą dawną i współczesną.	Uczeń wyjaśnia znaczenie czytania mapy dla poznania zjawisk i procesów historycznych.	Uczeń odczytuje legendę dowolnej mapy historycznej i wskazuje zamieszczone w legendzie symbole na mapie.	II. Analiza i interpretacja historyczna. 2. Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.
<b>DZIAŁ II. MOJA HISTORIA, MOJA OJCZYZNA</b>							
4.	<b>Ja i moja historia</b> <b>Zagadnienia:</b> • tradycja rodzinna, • pokolenie, • tablice genealogiczne.	Uczeń definiuje pojęcia: pamiątka rodzinna, zwyczaj, tablica przodków.	Uczeń odróżnia pamiątkę od zwyczaju oraz tablicę potomków od tablicy przodków. Podaje przykład pamiątki i zwyczaju w swojej rodzinie.	Uczeń rysuje tablicę przodków i tablicę potomków. Gromadzi pamiątki ze swojego dzieciństwa.	Uczeń wskazuje korzyści wynikające z poznania swojej historii i historii swojej rodziny.	Uczeń sporządza swoją tablicę przodków do czwartego pokolenia.	I. Elementy historii rodzinnej i regionalnej. Uczeń: 1) zbiera informacje na temat historii swojej rodziny, gromadzi pamiątki rodzinne i opowiada o nich.
5.	<b>Wielka i mała ojczyzna</b> <b>Zagadnienia:</b> • region, • mała ojczyzna.	Uczeń definiuje pojęcia: ojczyzna, patriotyzm, region.	Uczeń definiuje pojęcie mała ojczyzna.	Uczeń wyjaśnia znaczenie małej ojczyzny w swoim życiu i w historii.	Uczeń znajduje informacje na temat swojej małej ojczyzny i życia lokalnego.	Uczeń wyjaśnia pochodzenie słowa „patriota”.	I. Elementy historii rodzinnej i regionalnej. Uczeń: 2) poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
							lokalne zabytki i opisuje ich dzieje.
Lekcja dodatkowa.	<b>Poznaj to, co nieznane. Polska niejedno ma imię</b>	Uczeń definiuje pojęcia: gwara, strój regionalny.	Uczeń wskazuje na mapie i nazywa region, w którym mieszka.	Uczeń wskazuje na mapie i nazywa główne regiony współczesnej Polski.	Uczeń wskazuje znaczenie lokalnych zwyczajów jako elementu polskiej kultury.	Uczeń opowiada o zwyczajach swojego regionu: gwarze, stroju regionalnym, potrawach.	Zagadnienia wykraczające poza podstawę programową.
6.	<b>Nasze polskie symbole</b>  <b>Zagadnienia:</b> • stolica Polski, • godło, flaga i hymn państwowy, • historia polskiego godła.	Uczeń wymienia stolicę Polski i polskie symbole narodowe.	Uczeń wymienia najważniejsze polskie święta państwowe.	Uczeń wyjaśnia, dlaczego mamy obowiązek chronić nasze symbole narodowe i okazywać im szacunek.	Uczeń wyjaśnia konieczność zdobywania wiedzy o ojczyźnie.	Uczeń, posługując się przykładami, opowiada, jak godło Polski zmieniało się na przestrzeni wieków.	II. Najważniejsze elementy polskiego dziedzictwa kulturowego. Uczeń: 1) zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn państwowy), najważniejsze święta narodowe i państwowe, potrafi wytłumaczyć ich znaczenie.
7.	<b>Legendarne początki</b>  Zagadnienia: • legendy polskie.	Uczeń definiuje pojęcie legenda.	Uczeń opowiada legendy o Lechu, Czechu i Rusie oraz o Piaście i Popielu.	Uczeń wyjaśnia znaczenie legend przy poznawaniu przeszłości. Wymienia przykłady legend związanych z różnymi regionami Polski.	Uczeń opowiada przykładową legendę związaną z wybranym regionem Polski. Wskazuje w legendzie elementy realne i fikcyjne.	Uczeń opowiada legendę o Kraku i Wandzie.	II. Najważniejsze elementy polskiego dziedzictwa kulturowego. Uczeń: 2) zna legendy o początkach państwa polskiego.  III. Refleksja nad historią jako nauką.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
							Uczeń: 4) odróżnia historię od dziejów legendarnych.
<b>DZIAŁ III. W POLSCE PIASTÓW I JAGIELLONÓW</b>							
8.	<b>W czasach Mieszka i Dobrawy</b>  Zagadnienia: • Gniezno, • państwo Mieszka I.	Uczeń definiuje pojęcia: plemię, gród.	Uczeń podaje datę przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Opowiada, jak wyglądało życie codzienne w państwie Mieszka I.	Uczeń wymienia przyczyny i skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Odróżnia źródło historyczne od legendy.	Uczeń wymienia najważniejsze plemiona żyjące na ziemiach polskich. Wyjaśnia wpływ chrześcijaństwa na rozwój kultury i państwowości.	Uczeń ocenia przyjęcie chrztu przez Mieszka I.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 1) księciu Mieszku i czeskiej Dobrawie – chrzcie Polski.
9.	<b>Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski</b>  Zagadnienia: • zjazd gnieźnieński.	Uczeń podaje, kim byli św. Wojciech i Bolesław Chrobry.	Uczeń podaje datę zjazdu w Gnieźnie i koronacji Bolesława Chrobrego. Opowiada o męczeńskiej śmierci św. Wojciecha.	Uczeń wskazuje na mapie ziemie przyłączone przez Bolesława Chrobrego do Polski. Wymienia postanowienia zjazdu w Gnieźnie.	Uczeń wyjaśnia znaczenie wykupienia ciała św. Wojciecha przez Bolesława Chrobrego. Charakteryzuje panowanie Bolesława Chrobrego.	Uczeń podaje, kim był w średniowieczu cesarz i definiuje pojęcie włócznia św. Maurycego.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 2) Bolesławie Chrobrym – pierwszym królu – i zjeździe w Gnieźnie.
Lekcja dodatk	<b>Poznaj to, co nieznane.</b>	Uczeń rozpoznaje insygnia koronacyjne.	Uczeń omawia funkcje	Uczeń wymienia najważniejsze etapy	Uczeń wymienia i krótko omawia	Uczeń opowiada ze szczegółami	Zagadnienia spoza podstawy



Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
owa.	<b>Koronacja</b>		poszczególnych insygniów władzy monarszej.	uroczystości koronacyjnych w średniowieczu.	wszystkie etapy uroczystości koronacyjnych w średniowieczu.	o średniowiecznych uroczystościach koronacyjnych.	programowej.
Lekcja dodatkowa.	<b>Wśród średniowiecznych zakonników</b>  Zagadnienia: • zajęcia średniowiecznych zakonników, • rola zakonów na ziemiach polskich.	Uczeń definiuje pojęcie klasztor. Wymienia zajęcia średniowiecznych zakonników.	Uczeń opisuje zajęcia średniowiecznych zakonników. Opowiada o przepisywaniu ksiąg.	Uczeń wymienia dwa średniowieczne zakony. Definiuje pojęcia: opat i relikwie.	Uczeń wyjaśnia znaczenie klasztorów w średniowieczu.	Uczeń porównuje wygląd benedyktyna i cystersa.	Treści dodatkowe [...]. 4. Zakony w Polsce. Rozwój piśmiennictwa i rolnictwa.
10.	<b>Polska Kazimierza Wielkiego</b>  Zagadnienia: • wzmocnienie państwa, • Akademia Krakowska, • uczta u Wierzyńka.	Uczeń podaje, kim był Kazimierz Wielki.	Uczeń wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego. Wie, kim był Mikołaj Wierzynek. Podaje datę założenia Akademii Krakowskiej.	Uczeń wskazuje na mapie ziemie wchodzące w skład państwa Kazimierza Wielkiego na początku jego panowania i przyłączone do Polski przez tego władcę. Wymienia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego.	Uczeń wyjaśnia znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego dla historii Polski i je ocenia. Omawia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego.	Uczeń ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 3) ostatnim z Piastów – Kazimierzu Wielkim.
11.	<b>Jadwiga i Jagiełło – unia dwóch państw</b>	Uczeń podaje, kim byli Jadwiga	Uczeń opowiada legendę o klamerce	Uczeń rozróżnia herby Wielkiego	Uczeń podaje rodowód królowej	Uczeń ocenia unię w Krewie.	IV. Postacie i wydarzenia [...].

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
	Zagadnienia: • Jadwiga i Jagiełło, • przyczyny unii Polski z Litwą.	Andegaweńska i Władysław Jagiełło.	królowej Jadwigi. Wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie. P Mikołaj Kopernik Podaje datę zawarcia unii w Krewie.	Księstwa Litewskiego i Królestwa Polskiego. Wymienia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej.	Jadwigi i wyjaśnia, dlaczego zasiadła ona na polskim tronie.		Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 4) królowej Jadwidze, Władysławie Jagielle, Zawiszy Czarnym, unii polsko-litewskiej i zwycięstwie grunwaldzkim.
12.	<b>Wielka wojna z Krzyżakami</b>  Zagadnienia: • przyczyny i skutki bitwy pod Grunwaldem, • Zawisza Czarny – wzór średniowiecznego rycerza.	Uczeń podaje, kim byli Krzyżacy oraz Zawisza Czarny. Wymienia datę bitwy pod Grunwaldem.	Uczeń opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem. Odczytuje z planu przebieg bitwy pod Grunwaldem. Rozumie znaczenie powiedzenia: „polegać jak na Zawiszy”.	Uczeń opowiada, jak Krzyżacy założyli swoje państwo. Wskazuje na mapie: Malbork, Gdańsk, Pomorze Gdańskie, Grunwald. Wymienia przyczyny i skutki wielkiej wojny z Krzyżakami.	Uczeń wyjaśnia znaczenie bitwy pod Grunwaldem.	Uczeń podaje historię Zawiszy Czarnego. Opowiada o przyjęciu przez Władysława Jagiełłę dwóch nagich mieczy przed bitwą grunwaldzką (patrz: karta pracy do lekcji 12.)	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 4) królowej Jadwidze, Władysławie Jagielle, Zawiszy Czarnym, unii polsko-litewskiej i zwycięstwie grunwaldzkim.
Lekcja dodatkowa.	<b>Rycerze i turnieje</b>  Zagadnienia: • średniowieczny zamek i jego mieszkańcy.	Uczeń definiuje pojęcia: rycerz, giermek, herb. Wymienia elementy średniowiecznego zamku.	Uczeń definiuje pojęcia: paź, turniej rycerski, pasowanie na rycerza. Wymienia przykładowe zasady kodeksu rycerskiego.	Uczeń wyjaśnia pojęcia: herb, turniej, pasowanie na rycerza. Wskazuje funkcje poszczególnych elementów średniowiecznego zamku.	Uczeń wyjaśnia znaczenie kodeksu rycerskiego.	Uczeń wyjaśnia na przykładzie Zawiszy Czarnego, czy średniowieczny rycerz może być wzorem dla współczesnego człowieka.	Treści dodatkowe [...]. 5. Zamki i rycerze. Znaczenie, uzbrojenie, obyczaje.
13.	<b>Astronom, który poruszył Ziemię</b>  Zagadnienia:	Uczeń podaje, kim był Mikołaj Kopernik i wskazuje miejsce jego urodzin.	Uczeń opowiada o życiu Mikołaja Kopernika. Opisuje życie	Uczeń opowiada, jakie wykształcenie miał Mikołaj Kopernik.	Uczeń wyjaśnia, jakie było znaczenie teorii Kopernika dla rozwoju nauki.	Uczeń wymienia najslawniejszych absolwentów Akademii	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o:

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• życie krakowskich żaków,</li> <li>• Mikołaj Kopernik – wykształcenie i dorobek.</li> </ul>		krakowskich żaków.	Wskazuje na mapie miejsca związane z Mikołajem Kopernikiem. Objasnia, czego dotyczyła teoria heliocentryczna.		Krakowskiej.	5) Mikołaju Koperniku i krakowskich żakach.

#### DZIAŁ IV. W CZASACH ZWYCIĘSTW I LATACH NIEWOLI

14.	<b>Jan Zamoyski – wódz i mąż stanu</b>  Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> <li>• edukacja,</li> <li>• działalność polityczna,</li> <li>• działalność kulturalna.</li> </ul>	Uczeń wskazuje, które miasto założył Jan Zamoyski.	Uczeń podaje, kim był Jan Zamoyski i wymienia jego osiągnięcia.	Uczeń wyjaśnia określenie „mąż stanu”. Podaje, kto był ostatnim królem z dynastii Jagiellonów. Wymienia trzech królów wybranych na polski tron po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów.	Podaje rolę wybitnej jednostki w dziejach.	Uczeń omawia funkcje najważniejszych elementów XVI-wiecznego miasta (na przykładzie Zamościa).	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 6) Janie Zamoyskim – wodzu i mężu stanu.
15.	<b>W czasach skrzydlatych jeźdźców</b>  Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> <li>• czasy potopu szwedzkiego – Stefan Czarniecki i Augustyn Kordecki,</li> <li>• Jan III Sobieski i wyprawa wiedeńska.</li> </ul>	Uczeń podaje, kim byli: Stefan Czarniecki, Augustyn Kordecki, Jan III Sobieski. Wymienia datę bitwy pod Wiedniem.	Uczeń definiuje pojęcie husaria i opisuje wygląd husarza. Podaje skutki wojen Polski ze Szwecją i z Turcją. Podaje datę rozpoczęcia i zakończenia potopu szwedzkiego. Mówi słowa drugiej	Uczeń wyjaśnia terminy: potop szwedzki, Lew Lechistanu. Wyjaśnia znaczenie obrony Jasnej Góry w czasach potopu szwedzkiego.	Uczeń podaje datę bitwy pod Chocimiem, w której dowodził Jan III Sobieski. Wyjaśnia treść drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> .	Uczeń ocenia udział wojsk polskich w bitwie pod Wiedniem.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 7) bohaterach wojen XVII wieku – przeorze Augustynie Kordeckim, hetmanie Stefanie Czarnieckim i królu Janie III Sobieskim.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
			zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> .				
Lekcja dodatkowa.	<b>Epoka stanisławowska</b> Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> <li>• obiady czwartkowe,</li> <li>• Komisja Edukacji Narodowej,</li> <li>• Bernardo Belotto zwany Canalettem.</li> </ul>	Uczeń podaje datę powołania Komisji Edukacji Narodowej.	Uczeń wymienia osiągnięcia króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w dziedzinie kultury. Podaje, kim byli Marcello Bacciarelli i Canaletto. Rozpoznaje na ilustracji pałac Na Wodzie w Łazienkach Królewskich w Warszawie.	Uczeń podaje, w jakim celu powołano Komisję Edukacji Narodowej. Definiuje pojęcia: Szkoła Rycerska i obiady czwartkowe.	Uczeń podaje, kim byli Ignacy Krasicki i Grzegorz Piramowicz. Wyjaśnia znaczenie rozwoju nauki i sztuki.	Uczeń opowiada szczegółowo o kulturze epoki stanisławowskiej, np. o dziełach Ignacego Krasickiego lub Marcella Bacciarellego.	Treści dodatkowe [...]. 9. Obiady czwartkowe króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Rozkwit kultury za ostatniego króla.
16.	<b>Insurekcja kościuszkowska</b> Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Konstytucja 3 maja</i>,</li> <li>• Tadeusz Kościuszko – naczelnik powstania,</li> <li>• kosynierzy,</li> <li>• III rozbiór Polski.</li> </ul>	Uczeń podaje datę dzienną uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji. Podaje, kim Tadeusz Kościuszko. Wymienia trzy państwa uczestniczące w rozbiorach Polski.	Uczeń podaje datę insurekcji kościuszkowskiej. Definiuje pojęcia: insurekcja, kosynierzy. Wyjaśnia, dlaczego 3 maja obchodzi się w Polsce święto narodowe.	Uczeń podaje datę i przyczyny II rozbioru Polski. Opowiada o bitwie pod Raclawicami. Definiuje pojęcie <i>Konstytucja 3 maja</i> i wyjaśnia jej znaczenie dla narodu polskiego. Wskazuje na mapie trzy państwa zaborcze i zagarnięte przez nie polskie ziemie.	Uczeń ocenia insurekcję kościuszkowską – wskazuje jej mocne i słabe strony.	Uczeń wymienia przyczyny rozbiorów Polski.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 8) Tadeuszu Kościuszcze i kosynierach spod Raclawic.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
17.	<p><b>Dał nam przykład Bonaparte</b></p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Legiony Polskie we Włoszech – Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki,</li> <li><i>Mazurek Dąbrowskiego</i>.</li> </ul>	<p>Uczeń podaje datę i autora tekstu <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>. Zna na pamięć pierwszą zwrotkę i refren polskiego hymnu.</p>	<p>Uczeń podaje, kim byli: Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki. Podaje, kiedy powstały Legiony Polskie. Zna na pamięć polski hymn.</p>	<p>Uczeń opowiada o powstaniu Legionów Polskich.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia znaczenie Napoleona dla sprawy polskiej.</p>	<p>Uczeń ocenia działania Napoleona w odniesieniu do Polaków.</p>	<p>IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 9) Janie Henryku Dąbrowskim i Józefie Wybickim oraz polskim hymnie.</p>
18.	<p><b>Powstańcy styczniowi i podziemne państwo</b></p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>przyczyny i przebieg powstania styczniowego,</li> <li>Romuald Traugutt – ostatni przywódca powstania styczniowego.</li> </ul>	<p>Uczeń definiuje pojęcia: branka i Cytadela warszawska. Podaje datę rozpoczęcia powstania styczniowego i listopadowego.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia, czym były manifestacje patriotyczne i kto brał w nich udział. Podaje, kim był Romuald Traugutt.</p>	<p>Uczeń wymienia przyczyny i skutki powstania styczniowego. Wyjaśnia, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką.</p>	<p>Uczeń opowiada o działaniu państwa podziemnego podczas powstania styczniowego. Znajduje w swojej okolicy / regionie miejsca związane z powstaniem styczniowym i wskazuje jego lokalnych bohaterów.</p>	<p>Uczeń ocenia powstanie styczniowe.</p>	<p>IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 10) Romualdzie Trauguttie i powstańczym państwie.</p>
Lekcja dodatkowa.	<p><b>O polską mowę</b></p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>walka Polaków z germanizacją i rusyfikacją.</li> </ul>	<p>Uczeń definiuje pojęcia rusyfikacja i germanizacja.</p>	<p>Uczeń definiuje pojęcie tajne nauczanie. Omawia sytuację Polaków w poszczególnych zaborach. Opowiada o oporze</p>	<p>Uczeń definiuje pojęcia: <i>Rota</i> Marii Konopnickiej, rugi pruskie.</p>	<p>Uczeń ocenia znaczenie oporu Polaków wobec zaborców.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia treść <i>Roty</i>.</p>	<p>Treści dodatkowe [...]. 10. Strajk dzieci we Wrześni. Udręki niewoli, germanizacja, rusyfikacja.</p>

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
			Polaków wobec rusyfikacji oraz germanizacji (Michał Drzymała, dzieci z Wrześni).				
19.	<b>W laboratorium wielkiej uczonej</b>  Zagadnienia: • edukacja Marii Skłodowskiej, • największe osiągnięcia naukowe i pozanaukowe Marii Skłodowskiej-Curie.	Uczeń podaje, czym zajmowała się Maria Skłodowska-Curie.	Uczeń wymienia osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie.	Uczeń wyjaśnia, kiedy i za co Maria Skłodowska-Curie otrzymała dwukrotnie Nagrodę Nobla.	Uczeń ocenia działalność Marii Skłodowskiej-Curie.	Uczeń podaje wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX wieku.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 11) laureatce Nagrody Nobla – Marii Skłodowskiej-Curie.
<b>DZIAŁ V. TRUDNE DZIEJE OSTATNICH STU LAT</b>							
20.	<b>Józef Piłsudski i jego żołnierze</b>  Zagadnienia: • polskie formacje zbrojne w czasie I wojny światowej, • rola Józefa Piłsudskiego w czasie I wojny światowej, • polityka mocarstw wobec Polaków.	Uczeń podaje datę rozpoczęcia I wojny światowej. Podaje, kim był Józef Piłsudski.	Uczeń wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową. Podaje, kim był Roman Dmowski. Wymienia polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej.	Uczeń porównuje działania dwóch polskich orientacji politycznych podczas I wojny światowej. Podaje, kim był Józef Haller. Wyjaśnia, dlaczego I wojna światowa była szansą dla Polski na odzyskanie niepodległości.	Uczeń opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego.	Uczeń porównuje działania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego w czasie I wojny światowej.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 12) Józefie Piłsudskim i jego żołnierzach.
Lekcja	<b>Bitwa Warszawska</b>	Uczeń podaje datę	Uczeń rozumie	Uczeń wymienia	Uczeń, wyjaśnia	Uczeń wyjaśnia	Treści dodatkowe

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
dodatkowa.	Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> <li>wojna polsko-bolszewicka,</li> <li>Bitwa Warszawska i jej znaczenie.</li> </ul>	Bitwy Warszawskiej.	pojęcia: Armia Czerwona, bolszewicy. Opowiada o przebiegu Bitwy Warszawskiej.	przyczyny i skutki wojny Polski z bolszewicką Rosją. Wskazuje na mapie ziemie, o które Polacy walczyli w okresie kształtowania się granic odrodzonego państwa polskiego.	określenie „Cud nad Wisłą”.	znaczenie Bitwy Warszawskiej dla losów Polski i Europy.	[...]. 11. Bitwa Warszawska. Ocalenie Polski przed najazdem bolszewickim.
21.	<b>Miasto z morza</b>  Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> <li>powojenna odbudowa II Rzeczypospolitej,</li> <li>Eugeniusz Kwiatkowski – port w Gdyni i COP.</li> </ul>	Uczeń wskazuje na mapie Gdynię i COP.	Uczeń opowiada o powstaniu portu i miasta Gdyni. Uczeń podaje, kim był Eugeniusz Kwiatkowski.	Uczeń podaje, kim był Władysław Grabski. Wyjaśnia znaczenie powstania Gdyni i COP dla odrodzonej Polski.	Uczeń wymienia trudności, z którymi Polacy zmagali się po odzyskaniu niepodległości.	Uczeń ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 13) Eugeniuszu Kwiatkowski i budowie Gdyni.
22.	<b>Szare Szeregi</b>  Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> <li>polityka Niemiec i Związku Sowieckiego w stosunku do okupowanych ziem polskich,</li> <li>różne formy oporu Polaków wobec</li> </ul>	Uczeń definiuje pojęcie: obozy koncentracyjne i podaje przykład takiego obozu. Definiuje pojęcia: Armia Krajowa i Szare Szeregi. Podaje datę rozpoczęcia II wojny światowej.	Uczeń wie, co to by definiuje pojęcia tajne nauczanie i mały sabotaż. Podaje, kim byli „Rudy”, „Alek” i „Zośka”. Opowiada o akcji pod Arsenalem.	Uczeń definiuje pojęcie Polskie Państwo Podziemne. Wymienia i omawia formy represji stosowane przez okupantów względem Polaków oraz sposoby walki Polaków z okupantami.	Uczeń wyjaśnia, dlaczego należy czcić pamięć Polaków prześladowanych podczas II wojny światowej. Znajduje w swojej okolicy / regionie miejsca związane z prześladowaniami ludności polskiej	Uczeń wyjaśnia na przykładzie harcerzy z Szarych Szeregów, czy bohaterowie II wojny światowej mogą być wzorem dla współczesnych dzieci i młodzieży.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 14) „Zośce”, „Alku”, „Rudym” i „Szarych Szeregach”.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
	okupantów.				podczas II wojny światowej i wskazuje lokalnych bohaterów tego okresu.		
Lekcja dodatkowa.	<b>Poznaj to, co nieznane. Powstańcza barykada</b>	Uczeń podaje datę dzienną rozpoczęcia powstania warszawskiego.	Uczeń podaje, ile dni trwało powstanie warszawskie. Wymienia skutki powstania warszawskiego.	Uczeń wyjaśnia, jaką rolę w powstaniu warszawskim odgrywali najmłodszy powstańcy (harczerze, łącznicy i sanitariuszki).	Uczeń wymienia przyczyny klęski powstania warszawskiego.	Uczeń ocenia powstanie warszawskie.	Zagadnienia spoza podstawy programowej.
23.	<b>Żołnierze niezłomni</b>  Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> <li>• kształtowanie się komunistycznej władzy w Polsce,</li> <li>• opór Polaków wobec władzy komunistycznej w pierwszych latach po II wojnie światowej.</li> </ul>	Uczeń podaje datę zakończenia II wojny światowej. Podaje, kim byli Witold Pilecki i Danuta Siedzikówna „Inka”.	Uczeń wyjaśnia, czym charakteryzowała się władza komunistów w Polsce. Definiuje pojęcie żołnierze niezłomni (wyklęci). Opowiada o dokonaniach Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”.	Uczeń definiuje pojęcia: „żołnierze niezłomni”, Urząd Bezpieczeństwa, komuniści, milicja.	Uczeń wyjaśnia, dlaczego należy czcić pamięć żołnierzy niezłomnych.	Uczeń ocenia działania komunistycznych władz w powojennej Polsce.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 15) żołnierzach niezłomnych – Witoldzie Pileckim i Danucie Siedzikównie „Ince”.



Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
24.	<b>Bohaterowie Solidarności</b>  Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> <li>• polskie społeczeństwo i komunistyczne władze,</li> <li>• powstanie Solidarności, stan wojenny,</li> <li>• okrągły stół i upadek komunistycznej władzy w Polsce.</li> </ul>	Uczeń zna datę roczną powstania Solidarności. Podaje, kim jest Lech Wałęsa.	Uczeń podaje datę wprowadzenia stanu wojennego. Podaje, kim byli Wojciech Jaruzelski i Jerzy Popiełuszko.	Uczeń podaje przyczyny i skutki zawarcia porozumień sierpniowych oraz wprowadzenia stanu wojennego. Dostrzega związek między działalnością Solidarności a obaleniem komunizmu w Polsce. Podaje datę pierwszych częściowo wolnych wyborów parlamentarnych.	Uczeń wyjaśnia znaczenie powstania Solidarności dla historii Polski i Europy.	Uczeń ocenia wprowadzenie stanu wojennego oraz przemiany, które zaszły w Polsce po 4 czerwca 1989 roku.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 17) „Solidarności” i jej bohaterach.
25.	<b>Papież Polak</b>  Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> <li>• młodość i działalność Karola Wojtyły jako biskupa i nauczyciela młodzieży,</li> <li>• papież Jan Paweł II.</li> </ul>	Uczeń podaje, kim był Jan Paweł II (Karol Wojtyła).	Uczeń podaje, kim był Stefan Wyszyński. Wymienia datę wyboru Karola Wojtyły na papieża. Podaje najważniejsze fakty z życia papieża Polaka.	Uczeń opowiada o życiu i działalności Jana Pawła II. Uczeń wyjaśnia, czym były obchody tysiąclecia chrztu Polski.	Uczeń wyjaśnia rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce.	Uczeń znajduje w swojej okolicy / regionie miejsca związane z Janem Pawłem II.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 16) papieżu Janie Pawle II.

Opracowano w oparciu o materiały wydawnictwa WSiP.